

Świadczenia na rzecz rodziny w 2018 r.

20.12.2019 r.


1,3%

Wzrost kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych

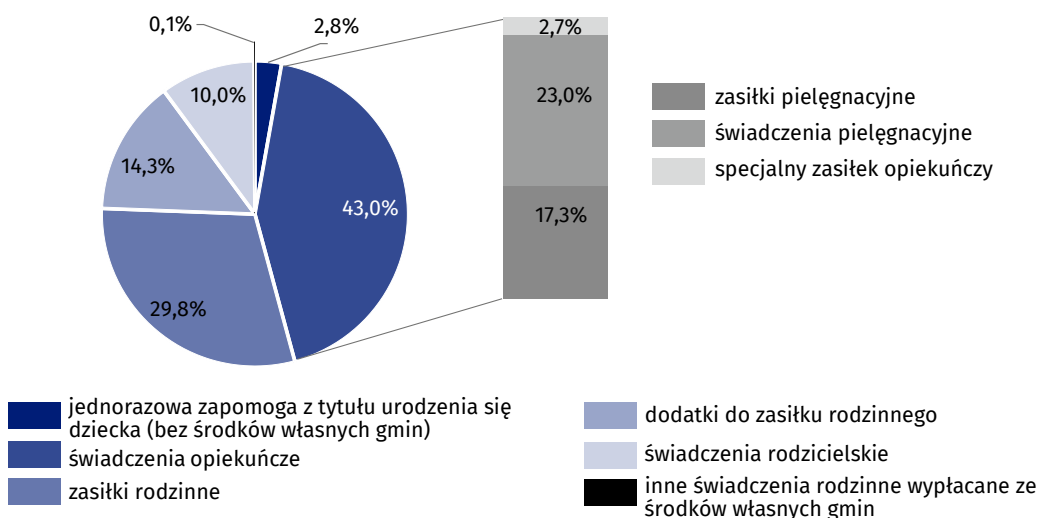
W 2018 r. na wsparcie rodzin w Polsce w formie świadczeń rodzinnych przeznaczono 10,0 mld zł, a korzystało z nich średnio miesięcznie 1,9 mln beneficjentów¹. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono na łączną kwotę 1,2 mln zł. W ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus” przekazano 22,2 mld zł na świadczenia wychowawcze średnio miesięcznie dla 3,6 mln dzieci.

Świadczenia rodzinne

W 2018 r. na świadczenia rodzinne, mające na celu finansowe wsparcie rodzin z dziećmi i z osobami niepełnosprawnymi, przeznaczono 10,0 mld zł. Ze świadczeń tych korzystało średnio miesięcznie 1,9 mln beneficjentów, a przeciętnie w miesiącu wypłacano 4,4 mln świadczeń. Wśród wydatków na świadczenia rodzinne, podobnie jak w poprzednich latach, dominowały wydatki na pomoc skierowaną do rodzin z dziećmi, czyli zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka i świadczenia rodzicielskie – 57,0% ogólnej kwoty wydatków. Natomiast wydatki na pomoc skierowaną dla osób niepełnosprawnych, czyli na świadczenia opiekuńcze, stanowiły 43,0% ogólnej kwoty wydatków.

10,0 mld zł przekazano beneficjentom świadczeń rodzinnych na wsparcie rodzin z dziećmi i z osobami niepełnosprawnymi

Wykres 1. Struktura wydatków według rodzaju świadczenia rodzinnego w 2018 r.



Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRPiPS.

Zasiłki rodzinne

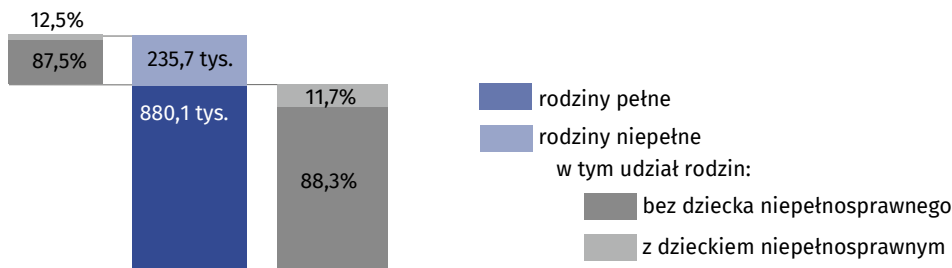
W 2018 r. wypłacono zasiłki rodzinne w kwocie 3,0 mld zł (tj. o 1,3% mniej niż w 2017 r.). Zasiłki rodzinne pobierało średnio miesięcznie 1,1 mln rodzin, tj. o 0,3% mniej niż w 2017 r. Najliczniejszą grupę wśród rodzin pobierających zasiłki rodzinne stanowiły rodziny z dwojgiem dzieci (468,6 tys. rodzin, tj. 42,0% rodzin uprawnionych) oraz z jednym dzieckiem (383,6 tys. rodzin, tj. 34,4% rodzin uprawnionych). Najmniej liczną grupę stanowiły rodziny z trojgiem i więcej dzieci (263,5 tys., tj. 23,6% rodzin uprawnionych). Wśród rodzin pobierających zasiłki rodzinne, rodziny pełne stanowiły 78,9% (880,1 tys. rodzin), pozostałe 21,1% to

Zasiłek rodzinny średnio miesięcznie pobierało 1,1 mln rodzin

¹ Beneficjenci świadczeń rodzinnych to rodziny pobierające świadczenia rodzinne na dzieci pozostające na utrzymaniu oraz osoby pełnoletnie uprawnione do świadczeń na siebie.

rodziny niepełne (235,7 tys. rodzin). W 2018 r. z zasiłków rodzinnych korzystało 132,4 tys. rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, co stanowiło 11,9% wszystkich rodzin pobierających zasiłek rodzinny. Rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym stanowiły 11,7% rodzin pełnych i 12,5% rodzin niepełnych.

Wykres 2. Rodziny pełne i niepełne pobierające zasiłek rodzinny oraz ich struktura według udziału rodzin bez lub z dzieckiem niepełnosprawnym w 2018 r.

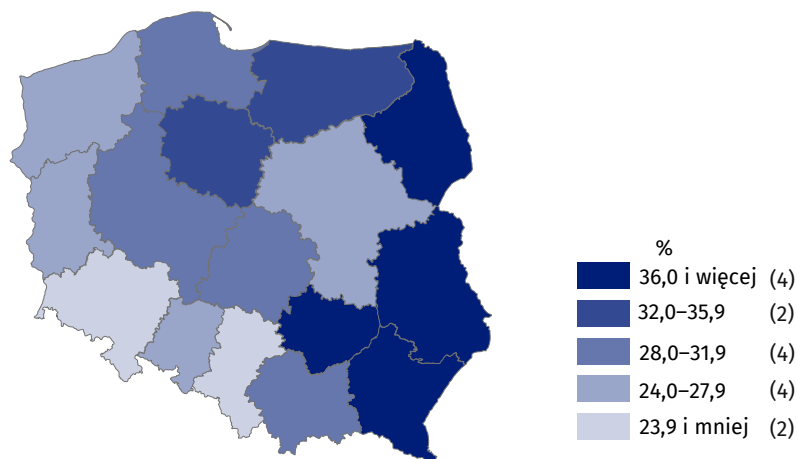


Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRPiPS.

Zasiłki rodzinne wypłacano przeciętnie miesięcznie na 2194,7 tys. dzieci, przy czym najliczniejszą grupę stanowiły dzieci w wieku 6–12 lat (834,9 tys. – 38,1% ogólnej liczby dzieci z prawem do zasiłku) oraz poniżej 6 lat (695,8 tys. dzieci – 31,7% ogólnej liczby dzieci z prawem do zasiłku). W pozostałych grupach wiekowych udziały były niższe, dzieci w wieku 13–15 lat stanowiły 13,9%, w wieku 16–17 lat – 9,2%, a w wieku 18 lat i więcej, które pozostawały na utrzymaniu głównie z powodu nauki – 7,1%. Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które rodzice otrzymali zasiłki rodzinne w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 29,4% i był wyższy o 0,1 p. proc. w porównaniu z 2017 r.

Rodzice pobierali zasiłki rodzinne na 29,4% dzieci w wieku poniżej 18 lat

Mapa 1. Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2018 r.



Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRPiPS.

Wskaźnik wykazywał znaczne zróżnicowanie terytorialne, osiągając najniższą wartość w województwie dolnośląskim (23,1%), a najwyższą w województwie świętokrzyskim (37,7%).

Rodziny korzystające z dodatków do zasiłków rodzinnych

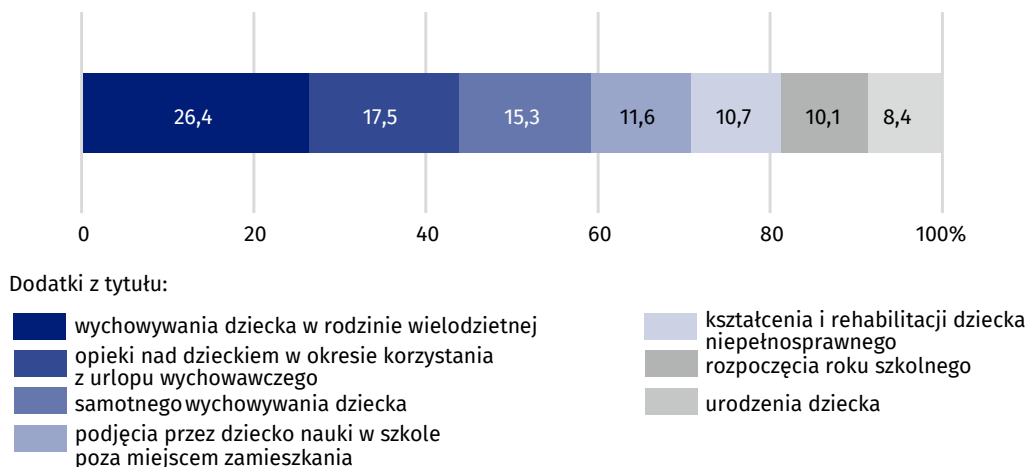
W 2018 r. osoby pobierające zasiłki rodzinne otrzymały dodatki do zasiłków na kwotę 1,4 mld zł, co stanowiło 14,3% ogólnej kwoty świadczeń rodzinnych.

W 2018 r. wypłacono średnio miesięcznie 1026,5 tys. dodatków do zasiłków rodzinnych, czyli o 1,7% mniej niż w 2017 r. Wydatki na dodatki do zasiłków rodzinnych sfinansowane zostały z budżetu państwa, a dodatkowo gminy z własnych środków (zgodnie z art. 15 ustawy o świadczeniach rodzinnych) wydały 12,6 mln zł na zwiększenie tych kwot. Spośród wydatków na dodatki do zasiłków rodzinnych największą kwotę – 376,7 mln zł (26,4%) wypłacono z tytu-

Ponad 1/4 wydatków na dodatki do zasiłków rodzinnych stanowiły dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

tu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, a najmniejszą – 120,4 mln zł (8,4%) z tytułu urodzenia się dziecka.

Wykres 3. Struktura dodatków do zasiłku rodzinnego w 2018 r.



Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRPiPS.

Świadczenia opiekuńcze

W ogólnej kwocie świadczeń rodzinnych wypłaconych w 2018 r. – 4,3 mld zł, tj. 43,0% stanowiły świadczenia opiekuńcze skierowane do osób niepełnosprawnych. W porównaniu z 2017 r. kwota świadczeń opiekuńczych wzrosła o 7,5%. Ponad połowę kwoty przeznaczono na świadczenia pielęgnacyjne (2,3 mld zł). Pozostała część to zasiłki pielęgnacyjne (1,7 mld zł) oraz specjalne zasiłki opiekuńcze (269,1 mln zł). Zasiłki pielęgnacyjne wypłacono średnio miesięcznie dla 911,3 tys. osób, tj. o 0,1% mniej niż w 2017 r. W strukturze zasiłków pielęgnacyjnych najwyższy udział – 74,4% miały zasiłki wypłacane osobom niepełnosprawnym w wieku 16–74 lata. Zasiłki dla niepełnosprawnych dzieci w wieku poniżej 16 lat stanowiły 23,3%, natomiast dla osób, które ukończyły 75 lat – 2,3%. W omawianym roku zasiłek pielęgnacyjny wypłacono przeciętnie miesięcznie dla 212,9 tys. dzieci w wieku poniżej 16 lat. Udział dzieci niepełnosprawnych, na które rodzice otrzymywali zasiłek pielęgnacyjny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 3,4%. W 2018 r. świadczenie pielęgnacyjne² przyznano średnio miesięcznie dla 131,2 tys. osób, a specjalny zasiłek opiekuńczy dla 42,4 tys. osób.

4,3 mld zł przeznaczono na świadczenia opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych

Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

W 2018 r. jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, tzw. „becikowe” skierowane zostały do rodziców 279,1 tys. dzieci, co stanowiło 71,9% ogólnej liczby urodzonych dzieci. Wydatki na wypłatę „becikowego” finansowane z budżetu państwa wyniosły 279,1 mln zł i były niższe o 6,9% w porównaniu z 2017 r. Wśród rodzin pobierających jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka najwięcej, tj. 43,7% stanowiły rodziny z jednym dzieckiem, rodziny z dwójką dzieci – 38,8%, a rodziny wielodzietne (z trójką dzieci i więcej) – 17,5% omawianej zbiorowości. W 2018 r. wypłacono dodatkowo ponad 10 tys. zapomóg z tytułu urodzenia dziecka ze środków własnych gmin na łączną kwotę 9,0 mln zł.

Rodzice 279,1 tys. dzieci pobrali zapomogi z tytułu urodzenia dziecka („becikowe”)

Świadczenia rodzicielskie

Wprowadzone od 1 stycznia 2016 r. świadczenie rodzicielskie³ przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego.

Świadczenia rodzicielskie pobierało średnio miesięcznie 91,4 tys. osób

² Przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym rezygnującym z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym lub nad osobą dorosłą, której zgodnie ze zmianami obowiązującymi od 1 stycznia 2013 r. niepełnosprawność powstała nie później niż do 18 roku życia lub w trakcie nauki, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

³ Art. 17c ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.).

W 2018 r. wydatki na świadczenia rodzicielskie wyniosły 999,4 mln zł i stanowiły 10,0% wszystkich wydatków na świadczenia rodzinne, a pobierało je średnio miesięcznie 91,4 tys. osób. W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się zarówno kwota jak i średniomiesięczna liczba wypłaconych świadczeń rodzicielskich o blisko 4,0%.

Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze opłacane są składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne. W 2018 r. na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wydano 505,3 mln zł. Składki te zostały opłacone miesięcznie za 132,2 tys. świadczeniobiorców. Na składki na ubezpieczenia zdrowotne wydano 96,7 mln zł, a opłacono je miesięcznie za 78,9 tys. świadczeniobiorców.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Z funduszu alimentacyjnego może korzystać osoba uprawniona do pobierania alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez Sąd, jeżeli egzekucja od rodzica okazała się bezskuteczna. W 2018 r. wypłacono 3,1 mln świadczeń z funduszu alimentacyjnego, tj. o 8,8% mniej niż w 2017 r. Świadczenia te wypłacono na łączną kwotę 1237,0 mln zł, o 8,1% mniejszą niż w roku poprzednim. Średnio miesięcznie wypłacono 258,6 tys. świadczeń, a ich przeciętna kwota wynosiła 398,6 zł.

3,1 mln wypłacono świadczeń z funduszu alimentacyjnego

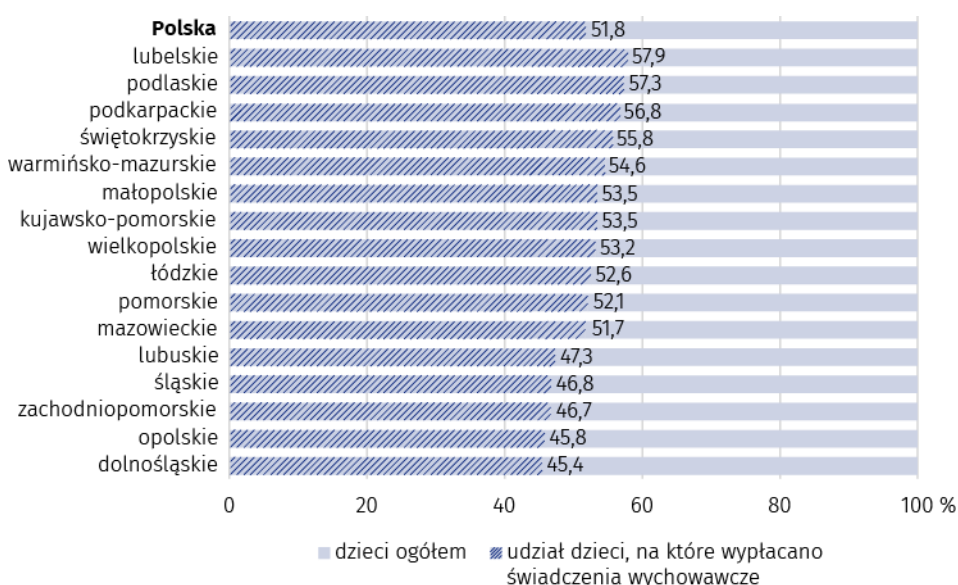
Świadczenia wychowawcze

Świadczeniem wychowawczym w wysokości 500 zł, wypłacanym w ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus”, objęto w 2018 r. przeciętnie miesięcznie 3,6 mln dzieci do 18 lat (tj. o 5,6% mniej niż w 2017 r.). Wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych wyniosły 22,2 mld zł i były niższe o 4,3% niż w 2017 r.

Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które wypłacano świadczenia wychowawcze w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 51,8%. Wskaźnik wykazywał znaczne zróżnicowanie terytorialne, osiągając najniższą wartość w województwie dolnośląskim (45,4%), a najwyższą w województwie lubelskim (57,9%).

2,4 mln rodzin otrzymało świadczenia wychowawcze na 3,6 mln dzieci

Wykres 4. Udział dzieci, na które wypłacano świadczenia wychowawcze w ogólnej liczbie dzieci do lat 18 w 2018 r.



Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna – obszar Świadczenie Wychowawcze MRPiS.

W 2018 r. świadczenie wychowawcze zostało wypłacone dla 2,4 mln rodzin. Świadczenie przysługiwało na drugie i kolejne dzieci (do ukończenia 18 roku życia) niezależnie od dochodu, natomiast na pierwsze dziecko, jeżeli dochód netto na osobę w rodzinie nie przekraczał 800 zł lub 1200 zł dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym. Rodziny otrzymujące świadczenie na pierwsze dziecko stanowiły 53,7% wszystkich rodzin pobierających świadczenie wychowawcze.

Zdecydowana większość rodzin pobierających świadczenie wychowawcze to rodziny z jednym dzieckiem uprawnionym do świadczenia (62,4%). Rodziny wielodzietne, z trójką i więcej dzieci uprawnionych do świadczenia, stanowiły 9,8% wszystkich rodzin pobierających świadczenia wychowawcze.

Z dodatkowego wsparcia w wysokości 500 zł miesięcznie w postaci dodatku wychowawczego korzystało 45,2 tys. dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Dodatek do zryczałtowanej kwoty przeciętnie miesięcznie trafił do 1,4 tys. dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego. Wydatki na powyższe dodatki w 2018 r. wyniosły 278,3 mln zł.

Tablica 1. Kwoty wypłaconych świadczeń na rzecz rodziny według województw w 2018 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Kwota świadczeń wychowawczych wypłaconych z programu „Rodzina 500 plus”
Polska	10017,7	1237,0	22169,9
Dolnośląskie	622,9	104,9	1384,6
Kujawsko-pomorskie	615,0	83,6	1230,3
Lubelskie	620,0	79,1	1337,9
Lubuskie	304,6	39,0	544,2
Łódzkie	601,7	74,0	1348,0
Małopolskie	861,6	73,5	2171,2
Mazowieckie	1217,2	146,4	3244,4
Opolskie	204,1	28,8	459,8
Podkarpackie	699,3	51,0	1374,6
Podlaskie	318,2	31,6	726,1
Pomorskie	737,5	92,8	1459,1
Śląskie	973,9	147,6	2248,0
Świętokrzyskie	394,4	39,8	713,9
Warmińsko-mazurskie	461,6	68,7	883,0
Wielkopolskie	966,1	102,2	2192,9
Zachodniopomorskie	419,6	74,0	851,6

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Oddział w Tarnowie
Danuta Kalista
Tel: 14 688 02 04
e-mail: d.kalista@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 22 608 34 75, 22 608 30 09
e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Wydział Współpracy z Mediami
Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl



www.stat.gov.pl



[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)



[@GlownyUrządStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrządStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2018 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – OCHRONA ZDROWIA, OPIEKA SPOŁECZNA I ŚWIADCZENIA NA RZECZ RODZINY](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Beneficjenci świadczeń rodzinnych](#)

[Świadczenie z funduszu alimentacyjnego](#)